

อ
กต.ค.
๙ ๖.๓.๕๗

กรมบัญชีกลาง
วันที่ ๑๐/๕/๕๗
วันที่

ที่ กค 0410.3/ ๖๕๓๕

กรมบัญชีกลาง

ถนนพระราม 6 กทม 10400

กองคลัง
๙ ส.ค. ๒๕๔๗
เลขที่รับ ๐๐๐๘๑๑

๒ ธันวาคม ๒๕๔๗

เรื่อง การจัดทำงบกระแสเงินสด
เรียน อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์
สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารเรื่องการจัดทำงบกระแสเงินสด

ตามที่กระทรวงการคลังได้กำหนดหลักการและนโยบายบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ
ผังบัญชีมาตรฐานสำหรับหน่วยงานภาครัฐ และมาตรฐานรายงานการเงินสำหรับหน่วยงานภาครัฐ
ซึ่งมีผลทำให้หน่วยงานภาครัฐต้องจัดทำรายงานการเงิน ประกอบด้วย งบแสดงฐานะการเงิน
งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน งบกระแสเงินสด และหมายเหตุประกอบงบการเงิน จัดส่งให้
กรมบัญชีกลางเพื่อนำมาจัดทำรายงานการเงินของแผ่นดินในภาพรวม นั้น

กรมบัญชีกลางพิจารณาแล้ว เห็นว่า เพื่อเป็นการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการ
การจัดทำงบกระแสเงินสดให้แก่ผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีการเงินของหน่วยงาน ซึ่งในปีงบประมาณ
พ.ศ. ๒๕๔๗ หน่วยงานภาครัฐทุกแห่งต้องจัดทำและส่งให้กรมบัญชีกลาง จึงขอส่งเอกสารเรื่อง
“การจัดทำงบกระแสเงินสด” เพื่อเผยแพร่ให้แก่หน่วยงานภาครัฐ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางอรอนงค์ มณีกาญจน์)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมบัญชีกลาง

สำนักมาตรฐานด้านการบัญชีภาครัฐ

กลุ่มระบบบัญชีภาครัฐ

โทร.0-2270-0370

โทรสาร.0-2271-2920

e-mail:accountd@cgd.go.th

ฝ่าย.....๒๖๖๐.....

.....๙.๑.๕๕.๑.๕๗.....

ส่ง ผงป.

ผพค.

ผกธ.

ผบช.

ผบพ.

๐๖๕๑

๑๖.๑.๕๗

๑๖.๑.๕๗

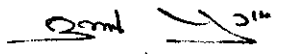
หงชก.

๙/๑๐/๕๗

เรียน สปส.

ตามที่กระทรวงการคลัง ได้กำหนดให้หน่วยงานภาครัฐ
ที่จะจัดทำรายงานการเงิน ประกอบด้วยงบแสดงฐานะการ-
การเงิน งบแสดงผลการดำเนินงาน งบกระแสเงินสดและหมายเหตุ
ประกอบงบการเงิน ส่งให้กรมบัญชีกลางเพื่อจัดทำราย-
งานการเงินของแผ่นดินในภาพรวม โดยเฉพาะงบกระแส
เงินสดจะต้องเริ่มจัดทำในปีงบประมาณ 2547 ดังนั้นกรมบัญชี-
กลางจึงได้ส่งเอกสาร เรื่อง "การจัดทำงบกระแสเงินสด"
เพื่อเผยแพร่ให้แก่หน่วยงานภาครัฐ ตามรายละเอียดที่ได้แนบ
มาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและเห็นควรแจ้งเวียนทาง
อินทราเน็ตให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ทราบต่อไป

(นางกฤษณี วัชรอรณ.)

อกค.
17 ธ.ค. 47

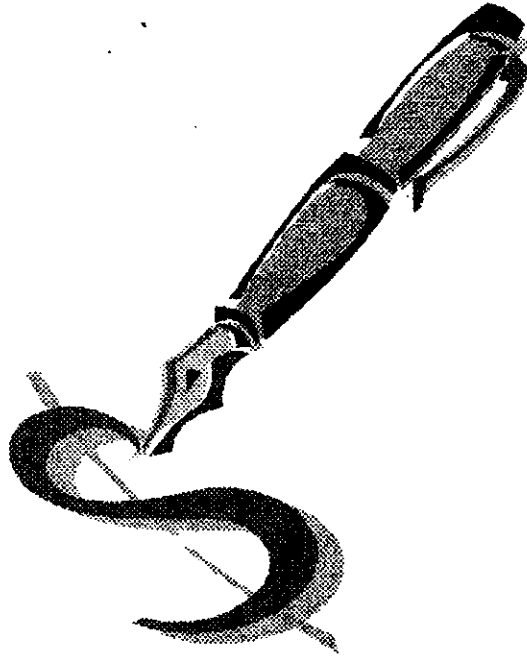
ทราบ

ดำเนินการตามเสนอ

(นายเชษฐา จำโพธิ์)
ร.สปส.

๒๐ ธ.ค. ๒๕๔๗

สปส. (นายคุณฐิติ สันเจิมศิริ) 8960
ร.อกค. 4364 21 S.H. ๒๐๔๗
๒๐ ธ.ค. ๒๕๔๗

การจัดทำงบกระแสเงินสด

กลุ่มระบบบัญชีภาครัฐ

สำนักมาตรฐานด้านการบัญชีภาครัฐ

กรมบัญชีกลาง

การจัดทำงบกระแสเงินสด

งบกระแสเงินสด คือ รายงานการเงินที่แสดงการเคลื่อนไหวของกระแสเงินสดของหน่วยงานในรอบระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง ซึ่งแสดงให้เห็นทราบว่าหน่วยงานได้รับเงินมาจากแหล่งใดและนำไปใช้ในเรื่องใด ณ วันที่จัดทำรายงานการเงินมีเงินเหลืออยู่เท่าใด ทั้งนี้ ผู้ใช้รายงานการเงินสามารถนำไปวิเคราะห์เพื่อประเมินความสามารถของหน่วยงานที่จะได้รับ-จ่ายเงินสดและความจำเป็นของหน่วยงานในการใช้เงินสดเพื่อการดำเนินงาน

ประโยชน์ที่ได้จากงบกระแสเงินสด

1) เพื่อวางแผนการใช้จ่ายเงินของหน่วยงาน
2) เพื่อเป็นข้อมูลในการบริหารจัดการเงินสดของหน่วยงาน ซึ่งงบแสดงฐานะการเงินและงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินไม่สามารถแสดงข้อมูลเหล่านี้ให้เห็นได้ เนื่องจากการจัดทำบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง

3) หน่วยงานกลางสามารถนำข้อมูลที่แสดงในงบกระแสเงินสดไปวิเคราะห์ความจำเป็นที่จะใช้เงินสดของหน่วยงาน รวมทั้งสามารถตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณของหน่วยงานได้ด้วย

4) หน่วยงานกลางสามารถจัดสรรเงินงบประมาณที่มีอย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด หากเงินที่มีอยู่ไม่เพียงพอสามารถวางแผนการกู้เงินในช่วงเวลาต่างๆ ให้สอดคล้องและเพียงพอกับความต้องการใช้เงินของหน่วยงานเกิดประสิทธิภาพในการจัดการหนี้สินและเงินงบประมาณ

นอกจากนี้ งบกระแสเงินสดยังช่วยให้ผู้ใช้รายงานการเงินสามารถเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้น เนื่องจากเป็นรายงานที่ตัดผลกระทบที่เกิดจากการเลือกใช้หลักการและนโยบายบัญชีที่แตกต่างกันสำหรับรายการและเหตุการณ์เดียวกันออกไป รวมทั้งขจัดปัญหาการปันส่วนรายได้และค่าใช้จ่ายในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชี

ความสัมพันธ์ของเกณฑ์เงินสดกับเกณฑ์คงค้าง

การจัดทำบัญชีตามเกณฑ์คงค้างทำให้หน่วยงานทราบถึงรายการหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งด้านรายได้และค่าใช้จ่ายในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชี โดยไม่ได้คำนึงว่ารายการดังกล่าวมีการรับ-จ่ายเงินหรือไม่ แต่การจัดทำบัญชีตามเกณฑ์เงินสดสามารถแสดงถึงการรับ-จ่ายเงินสดในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น ๆ ได้ทันที ดังนั้น ความสัมพันธ์ของเกณฑ์คงค้างและเกณฑ์เงินสดจะปรากฏตามภาพ

ตัวอย่างที่ 1 หากหนี้สินเพิ่มขึ้นในขณะที่สินทรัพย์ที่ไม่ใช่เงินสดและส่วนทุนคงที่จะมีผลทำให้เงินสดและรายการเทียบเท่าฯ ของหน่วยงานเพิ่มขึ้น

$$\begin{aligned} \text{เงินสดและรายการเทียบเท่า} + \text{สินทรัพย์ที่ไม่ใช่เงินสดฯ} &= \text{หนี้สิน} + \text{ส่วนทุน} \\ 100 + 20 &= 70 + 50 \\ \underline{110} + 20 &= \underline{80} + 50 \end{aligned}$$

ในทางตรงกันข้าม หากหนี้สินลดลง สินทรัพย์ที่ไม่ใช่เงินสดฯและส่วนทุนคงที่ ก็จะมีผลทำให้เงินสดและรายการเทียบเท่าฯ ของหน่วยงานลดลงด้วย

ตัวอย่างที่ 2 หากส่วนทุนเพิ่มขึ้นในขณะที่หนี้สินและสินทรัพย์ที่ไม่ใช่เงินสดฯคงที่จะมีผลทำให้เงินสดและรายการเทียบเท่าฯ ของหน่วยงานเพิ่มขึ้น

$$\begin{aligned} \text{เงินสดและรายการเทียบเท่า} + \text{สินทรัพย์ที่ไม่ใช่เงินสดฯ} &= \text{หนี้สิน} + \text{ส่วนทุน} \\ 100 + 20 &= 70 + 50 \\ \underline{110} + 20 &= 70 + \underline{60} \end{aligned}$$

ในทางตรงข้าม หากส่วนทุนลดลงในขณะที่หนี้สินและสินทรัพย์ที่ไม่ใช่เงินสดฯคงที่จะมีผลทำให้เงินสดและรายการเทียบเท่าฯ ของหน่วยงานลดลงด้วย

ตัวอย่างที่ 3 หากสินทรัพย์ที่ไม่ใช่เงินสดฯ เพิ่มขึ้นในขณะที่หนี้สินและส่วนทุนคงที่จะมีผลทำให้เงินสดและรายการเทียบเท่าฯของหน่วยงานลดลง

$$\begin{aligned} \text{เงินสดและรายการเทียบเท่า} + \text{สินทรัพย์ที่ไม่ใช่เงินสดฯ} &= \text{หนี้สิน} + \text{ส่วนทุน} \\ 100 + 20 &= 70 + 50 \\ \underline{90} + \underline{30} &= 70 + 50 \end{aligned}$$

ในทางตรงกันข้าม หากสินทรัพย์ที่มีใช้เงินสดฯ ลดลงในขณะที่หนี้สินและส่วนทุนคงที่จะมีผลทำให้เงินสดและรายการเทียบเท่าฯของหน่วยงานเพิ่มขึ้น

การจำแนกรายการในงบกระแสเงินสด

เมื่อนำแนวคิดในการจัดทำงบกระแสเงินสดมาพิจารณา หน่วยงานจะสามารถระบุสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงเงินสดที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงในบัญชีต่าง ๆ ที่ไม่ใช่เงินสดและสามารถจำแนกรายการตามการตัดสินใจทางการเงินในกิจกรรมต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. กิจกรรมการดำเนินงาน (Operating Activities) เป็นการแสดงกิจกรรมหลักที่ก่อให้เกิดรายได้ของหน่วยงานซึ่งมักจะเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์หมุนเวียนและหนี้สินหมุนเวียนหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าเป็นกิจกรรมที่มีผลกระทบต่อรายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายของหน่วยงาน (ซึ่งไม่รวมถึงกำไร/ขาดทุนจากการขายที่ดิน อาคาร อุปกรณ์หรือเงินลงทุนที่ถือเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการลงทุน) และกิจกรรมอื่น ๆ ที่ไม่สามารถจัดไว้ในกิจกรรมการลงทุนหรือกิจกรรมการจัดหาเงินได้ เช่น

เงินสดรับ

- จากงบประมาณ
- จากเงินกู้ของรัฐบาล
- จากการขายสินค้าและให้บริการ
- จากรายได้อื่น
- จากการรับบริจาค/เงินช่วยเหลือ
- กิจกรรมอื่น ๆ ที่ไม่ใช่กิจกรรมการลงทุนหรือกิจกรรมจัดหาเงิน เช่น
จากเงินรับฝาก จากการจัดเก็บรายได้แผ่นดิน

เงินสดจ่าย

- ซื้อสินค้าและบริการ
- ค่าใช้จ่ายบุคลากร
- ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน
- ค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุน
- จากการบริจาค/ช่วยเหลือ
- กิจกรรมอื่น ๆ ที่ไม่ใช่กิจกรรมการลงทุนหรือกิจกรรมจัดหาเงิน เช่น
จ่ายคืนเงินรับฝาก นำรายได้แผ่นดินส่งคลัง

2. กิจกรรมการลงทุน (Investing Activities) เป็นการแสดงให้เห็นถึงรายจ่ายที่จ่ายออกไปเพื่อซื้อสินทรัพย์ที่จะก่อให้เกิดประโยชน์หรือกระแสเงินสดรับมากกว่าหนึ่งรอบระยะเวลาบัญชี ส่วนใหญ่เป็นการซื้อและจำหน่ายสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนหรือเงินลงทุนอื่นซึ่งไม่รวมอยู่ในรายการเทียบเท่าเงินสดเฉพาะส่วนที่ไม่ต้องนำเงินที่ได้รับจากการขายสินทรัพย์หรือเงินลงทุนดังกล่าวมาส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน เช่น

เงินสดรับ

- จากการขายที่ดิน อาคาร อุปกรณ์
- จากการขายเงินลงทุนระยะยาว

เงินสดจ่าย

- จากการซื้อที่ดิน อาคาร อุปกรณ์
- จากการปรับปรุงสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนซึ่งทำให้อายุการใช้งานเพิ่มขึ้นและประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตหรือศักยภาพในการให้บริการเพิ่มขึ้น
- จากการซื้อเงินลงทุนระยะยาว

3. กิจกรรมการจัดหาเงิน (Financing Activities) เป็นการแสดงกิจกรรมที่มีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในขนาดและองค์ประกอบของส่วนทุนและหนี้สินของหน่วยงานหรือกระแสเงินสดที่เกิดจากการก่อหนี้ระยะยาว เช่น

เงินสดรับ

- จากการกู้ยืมเพื่อใช้ในการดำเนินงานโดยหน่วยงานรับผิดชอบการชำระหนี้เอง
- จากการขอวงเงินทรอกราชการ

เงินสดจ่าย

- จ่ายชำระหนี้เงินกู้ยืม
- จ่ายเงินทรอกราชการคืนคลัง

รายการกระแสเงินสดบางรายการมีความยุ่งยากในการจำแนกกิจกรรมซึ่งควรใช้ดุลยพินิจเข้าช่วยในการตัดสินใจ อย่างไรก็ตาม การจำแนกกิจกรรมควรพิจารณาถึงแหล่งที่มาสำคัญของกระแสเงินสดที่เกี่ยวข้องกับรายการนั้น ๆ

ข้อมูลที่ใช้ในการจัดทำงบกระแสเงินสด

1. งบแสดงฐานะการเงินเปรียบเทียบ 2 รอบระยะเวลาบัญชี (ปีปัจจุบันกับปีก่อน)
2. งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินรอบระยะเวลาปัจจุบัน
3. รายละเอียดเพิ่มเติมของการดำเนินงานในรอบระยะเวลาบัญชีปัจจุบัน

รูปแบบของงบกระแสเงินสด

รูปแบบของงบกระแสเงินสดสามารถแสดงได้ 2 วิธี คือ

1. วิธีทางตรง (Direct Method) แสดงกระแสเงินสดรับและเงินสดจ่ายตามลักษณะหน้าที่หลักที่เกิดขึ้นของทั้ง 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมการดำเนินงาน กิจกรรมการลงทุนและกิจกรรมการจัดหาเงิน ซึ่งทราบได้จากการบันทึกรายการบัญชีของหน่วยงานหรือการเปลี่ยนแปลงรายการในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินด้วยผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงรายการในงบแสดงฐานะการเงิน

2. วิธีทางอ้อม (Indirect Method) แสดงด้วยการตั้งยอดรายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายจากกิจกรรมตามปกติ ปรับด้วยผลกระทบของรายการที่ไม่เกี่ยวกับเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด และรายการค้างรับ ค้างจ่ายของเงินสดรับและเงินสดจ่ายในอดีตหรือในอนาคตจะได้กระแสเงินสดจากกิจกรรมการดำเนินงาน ส่วนรายการรับ-จ่ายเงินสดจากกิจกรรมการลงทุนหรือกิจกรรมการจัดหาเงิน แสดงเช่นเดียวกับวิธีทางตรง

วิธีการจัดทำงบกระแสเงินสด

1. วิธีทางตรง จัดทำโดย
 - 1.1 วิธีการคำนวณ
 - 1.2 วิธีการใช้บัญชีแยกประเภท
2. วิธีทางอ้อม จัดทำโดย
 - 2.1 วิธีการคำนวณ
 - 2.2 วิธีการใช้กระดาษทำการ

การจัดทำงบกระแสเงินสดจากกิจกรรมการดำเนินงานโดยวิธีทางตรงช่วยให้ผู้ใช้รายงานการเงินมองเห็นถึงเงินสดรับ-จ่ายระหว่างรอบระยะเวลาบัญชีได้ชัดเจน ซึ่งจะเป็นวิธีที่ให้ข้อมูลที่ประโยชน์ในการประมาณการกระแสเงินสดในอนาคต ซึ่งเป็นข้อมูลที่จะไม่ได้รับจากการจัดทำงบกระแสเงินสดทางอ้อม

การจัดทำงบกระแสเงินสดวิธีทางตรง

1.วิธีการคำนวณ เป็นการปรับปรุงรายได้และค่าใช้จ่ายของหน่วยงานด้วยรายการในงบแสดงฐานะการเงินที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนในการจัดทำ

1. เปรียบเทียบงบแสดงฐานะการเงิน 2 งวดบัญชี (ปีปัจจุบันกับปีก่อน)
2. ปรับปรุงรายการต่างๆ ในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินให้แสดงตามเกณฑ์เงินสด ทำให้ได้โดยการพิจารณาถึงการเปลี่ยนแปลงของรายการในงบแสดงฐานะการเงินที่เกี่ยวข้องกับรายการในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินแล้วนำมาปรับปรุง เช่น รายได้จาก การขายสินค้าและบริการจะสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงของบัญชีลูกหนี้จากการขายสินค้าหรือ บริการ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานจะสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงของบัญชีค่าใช้จ่ายล่วงหน้า ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย เจ้าหนี้ ใบสำคัญค้างจ่าย นอกจากนี้ยังมีรายการค่าใช้จ่ายที่ไม่ได้ใช้เงินสดรวมอยู่ด้วย เช่น ค่าเสื่อมราคา ค่าตัดจำหน่าย หนี้สงสัยจะสูญ หนี้สูญ เป็นต้น
3. พิจารณารายการในงบแสดงฐานะการเงินที่เชื่อว่ามีผลกระทบต่อเงินสดและรายการเทียบเท่าหรือไม่ อย่างไร
4. พิจารณาข้อมูลเพิ่มเติมว่ามีผลกระทบต่อเงินสดและรายการเทียบเท่าหรือไม่ อย่างไร
5. พิจารณารายการต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อเงินสดและรายการเทียบเท่า(จากข้อ 3,4) ว่าอยู่ในกิจกรรมใด
6. จัดทำงบกระแสเงินสดทั้ง 3 กิจกรรม

ตัวอย่าง การคำนวณกระแสเงินสดทางตรงจากกิจกรรมการดำเนินงาน

เงินสดรับจากงบประมาณ

$$= \text{รายได้จากงบประมาณ} + \text{รายได้จากงบประมาณค้างรับต้นงวด} - \text{รายได้จากงบประมาณค้างรับปลายงวด}$$

ตัวอย่าง

	25x2	25x1	เพิ่ม(ลด)
รายได้จากเงินงบประมาณ	12,000		
รายได้จากเงินงบประมาณค้างรับ	3,000	1,000	2,000

$$\begin{aligned} \text{เงินสดรับจากงบประมาณ} &= 12,000 + 1,000 - 3,000 \\ &= 10,000 \end{aligned}$$

ดังนั้น

$$\begin{aligned} \text{เงินสดรับจากงบประมาณ} &= \text{รายได้จากงบประมาณ} - \text{รายได้จากงบประมาณค้างรับที่เพิ่มขึ้น} \\ &\quad + \text{รายได้จากงบประมาณค้างรับที่ลดลง} \end{aligned}$$

เงินสดรับจากงบประมาณ

$$\begin{aligned} &= \text{รายได้จากงบประมาณ} + \text{รายได้จากงบประมาณรับล่วงหน้าปลายงวด} \\ &\quad - \text{รายได้จากงบประมาณรับล่วงหน้าต้นงวด} \end{aligned}$$

ตัวอย่าง

	25x2	25x1	เพิ่ม(ลด)
รายได้จากเงินงบประมาณ	12,000		
รายได้จากเงินงบประมาณรับล่วงหน้า	2,000	1,500	500

$$\begin{aligned} \text{เงินสดรับจากงบประมาณ} &= 12,000 + 2,000 - 1,500 \\ &= 12,500 \end{aligned}$$

ดังนั้น

$$\begin{aligned} \text{เงินสดรับจากงบประมาณ} &= \text{รายได้จากงบประมาณ} + \text{รายได้จากงบประมาณรับล่วงหน้าที่เพิ่มขึ้น} \\ &\quad - \text{รายได้จากงบประมาณรับล่วงหน้าที่ลดลง} \end{aligned}$$

เงินสดรับจากการขายสินค้าและบริการ

$$= \text{รายได้จากการขายสินค้าและบริการ} + \text{ลูกหนี้จากการขายสินค้าและบริการต้นงวด} \\ - \text{ลูกหนี้จากการขายสินค้าและบริการปลายงวด}$$

ตัวอย่าง

	25x2	25x1	เพิ่ม(ลด)
รายได้จากการขายสินค้าและบริการ	284,000		
ลูกหนี้จากการขายสินค้าและบริการ	93,000	80,000	13,000

$$\text{เงินสดรับจากการขายสินค้าและบริการ} = 284,000 + 80,000 - 93,000 \\ = 271,000$$

ดังนั้น

$$\text{เงินสดรับจากการขายสินค้าและบริการ} = \\ \text{รายได้จากการขายสินค้าและบริการ} - \text{ลูกหนี้จากการขายสินค้าและบริการที่เพิ่มขึ้น} \\ + \text{ลูกหนี้จากการขายสินค้าและบริการที่ลดลง}$$

เงินสดจ่ายค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

$$= \text{ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน} + \text{ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานค้างจ่ายต้นงวด} \\ - \text{ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานค้างจ่ายปลายงวด}$$

ตัวอย่าง

	25x2	25x1	เพิ่ม(ลด)
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	33,000		
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	4,000	6,000	(2,000)

$$\text{เงินสดจ่ายค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน} = 33,000 + 6,000 - 4,000 \\ = 35,000$$

ดังนั้น

$$\text{เงินสดจ่ายค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน} = \\ \text{ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน} - \text{ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานค้างจ่ายที่เพิ่มขึ้น} \\ + \text{ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานค้างจ่ายที่ลดลง}$$

เงินสดจ่ายค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

$$= \text{ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน} + \text{ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าปลายงวด} \\ - \text{ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าต้นงวด}$$

ตัวอย่าง

	25x2	25x1	เพิ่ม(ลด)
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	80,000		
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า	8,000	7,000	1,000

$$\text{เงินสดจ่ายค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน} = 80,000 + 8,000 - 7,000 \\ = 81,000$$

ดังนั้น

$$\text{เงินสดจ่ายค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน} = \\ \text{ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน} + \text{ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าที่เพิ่มขึ้น} \\ - \text{ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าที่ลดลง}$$

เงินสดจ่ายค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

$$= \text{ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน} + \text{เจ้าหนี้ค่าซื้อสินค้าและบริการต้นงวด} - \text{เจ้าหนี้ค่าซื้อสินค้าและบริการปลายงวด}$$

ตัวอย่าง

	25x2	25x1	เพิ่ม(ลด)
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	33,000		
เจ้าหนี้ค่าซื้อสินค้าและบริการ	5,000	7,000	(2,000)

$$\text{เงินสดจ่ายค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน} = 33,000 + 7,000 - 5,000 \\ = 35,000$$

ดังนั้น

$$\text{เงินสดจ่ายค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน} = \\ \text{ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน} - \text{เจ้าหนี้ค่าซื้อสินค้าและบริการที่เพิ่มขึ้น} \\ + \text{เจ้าหนี้ค่าซื้อสินค้าและบริการที่ลดลง}$$

เงินสดจ่ายค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

= ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน + วัสดุคงเหลือปลายงวด - วัสดุคงเหลือต้นงวด

ตัวอย่าง

	25x2	25x1	เพิ่ม(ลด)
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	33,000		
วัสดุคงเหลือ	1,000	2,000	(1,000)

เงินสดจ่ายค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน = $33,000 + 1,000 - 2,000$

= 32,000

ดังนั้น

เงินสดจ่ายค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน = ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน + วัสดุคงเหลือที่เพิ่มขึ้น - วัสดุคงเหลือที่ลดลง
--

เงินสดรับจากรายได้แผ่นดิน

= บัญชีแยกประเภทรายได้แผ่นดิน

เงินสดจ่ายรายได้แผ่นดินนำส่งคลัง

= บัญชีแยกประเภทรายได้แผ่นดินนำส่งคลัง หรือ

= รายได้แผ่นดิน + รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลังต้นงวด - รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลังปลายงวด

ตัวอย่าง

	25x2	25x1	เพิ่ม(ลด)
รายได้แผ่นดิน	7,000		
รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง	2,000	3,000	(1,000)

เงินสดจ่ายรายได้แผ่นดินนำส่งคลัง = $7,000 + 3,000 - 2,000$

= 8,000

ดังนั้น

เงินสดจ่ายรายได้แผ่นดินนำส่งคลัง = รายได้แผ่นดิน + รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลังที่ลดลง - รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลังที่เพิ่มขึ้น

เนื่องจากบัญชีรายได้แผ่นดินและรายได้แผ่นดินนำส่งคลังไม่แสดงรายการในงบการเงิน
หน่วยงานจึงต้องเก็บข้อมูลจากบัญชีแยกประเภทหรืองบทดลองก่อนการปิดบัญชี

ตารางสรุปการคำนวณกระแสเงินสดจากกิจกรรมการดำเนินงานทางตรง

รายการ	บวก	ลบ	ผลลัพธ์
1. รายได้จาก งบประมาณ	+รับล่วงหน้าเพิ่มขึ้น +ค้างรับลดลง	-รับล่วงหน้าที่ลดลง -ค้างรับที่เพิ่มขึ้น	1. เงินสดรับจาก งบประมาณ
2. รายได้จากการ ขายสินค้าและ บริการ	+ลูกหนี้จากการขายสินค้า และบริการที่ลดลง	-ลูกหนี้จากการขายสินค้า และบริการที่ลดลง	2. เงินสดรับจากการขาย และบริการที่ลดลง
3. ค่าใช้จ่าย	+วัสดุคงเหลือที่เพิ่มขึ้น +จ่ายล่วงหน้าเพิ่มขึ้น +ค้างจ่ายที่ลดลง +เจ้าหนี้ค่าสินค้าและ บริการที่ลดลง	-วัสดุคงเหลือที่ลดลง -จ่ายล่วงหน้าที่ลดลง -ค้างจ่ายที่เพิ่มขึ้น -เจ้าหนี้ค่าสินค้าและ บริการที่เพิ่มขึ้น	3. เงินสดจ่ายค่าใช้จ่าย